

Nr 336

Av herrar **Löfroth** och **Rydén**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om bidrag till kostnader vid ensittarförrättningar*.

Till bidrag för kostnader vid s. k. ensittarförrättningar föreslås för kommande budgetår utgå 90 000 kronor. Genom ensittarförrättning tillåts nyttjanderättshavare som före 1919 hade uppfört byggnad på jordägarens mark inlösa markområde under vissa förutsättningar. Till sin natur är ensittarförrättningen närbesläktad med en jorddelningsförrättning i det att visst markområde avskiljs från stamfastigheten till en självständig fastighet. Det understöd som anslaget avser gäller främst kostnaderna för fastighetsbildningen, alltså lantmäterikostnader. Sökanden kan också beviljas rättsligt biträde. Bidrag utgår endast till mindre bemedlade efter prövning av länsstyrelse. Bidrag kan utgå med hela kostnaden för förfarandet.

Också vid de ordinarie jorddelningsförrättningarna kan bidrag till bl. a. lantmäterikostnader utgå till mindre bemedlade. Prövningen av bidragen sker i detta fall hos lantmäteristyrelsen. Sedan 1947 gäller här att bidrag endast kan medges intill 75 % av kostnaden vid avstyckningsförrättningar.

Enligt bestämmelser som trädde i kraft 1950 gäller numera, att vid avstyckningsförrättningar, avseende bl. a. egna hem och stödjordbruk, bidrag under vissa förutsättningar kan utgå med 75 % av förrättningskostnaderna. Den fastighetstyp som bildas vid ensittarförrättningar är ganska likartad. Det förefaller därför rationellt att lika bidragsgrunder gäller för dessa förrättningar. Likaså torde det ur enhetlighetssynpunkt vara lämpligt att samma myndighet handlägger bidragsfrågorna. Ensittarförrättningarna verkställs av lantmätare, och prövningen av dessa ärenden bör därför kunna ske i lantmäteristyrelsen.

Beträffande den särskilda möjligheten för sökande vid ensittarförrättningar att erhålla rättsligt biträde torde vara att märka att rättssökande i allmänhet har tillgång till den fria rättshjälp, som understöds av landstingen. Skulle någon ensittarförrättning utvecklas till rättegång, synes möjligheter finnas att erhålla biträde enligt lagen om fri rättegång. Skäl synes därför inte finnas för att ha en särskild anordning för rättshjälp i fråga om ensittarförrättningarna. Ur enhetlighetssynpunkt torde även dessa rättssökande kunna hänvisas till eljest gängse anordningar för rättshjälp.

Under hänvisning till det anförda och med hänsyn till att bidragsgrunderna bör vara lika som för andra likartade jorddelningsförrättningar och

att den ordinarie rättshjälpen bör anlitas även i fråga om ensittarförrättningar får vi föreslå,

att riksdagen måtte besluta att upptaga anslaget under IX huvudtiteln med beteckningen K 10 understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till kostnader vid ensittarförrättningar till 67 500 kronor för budgetåret 1958/59 i stället för föreslagna kronor 90 000 samt

att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att de åtgärder vidtages som kan finnas påkallade i anledning härav.

Stockholm den 26 januari 1958

John Löfroth

Ebbe Rydén